

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA :
34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO :
34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina 1.250
Letna naročnina 1.250
Letna inozemstvo 1.350
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XX. - Štev. 11

Gorica - četrtek, 14. marca 1968 - Trst

Posamezna številka L 50

Slovenski zavod v Rimu

Prorektor »Slovenika« msgr. Maksimilijan Jezernik nam je poslal poročilo o delovanju v zadnji polovici leta 1967, seznamu dobrotnikov in dosedanjo ekonomsko razpredelnico.

Iz poročila izhaja, da se vodstvo zavoda trudi, kako naj bi vzbudilo zanimanje za Slovenik v vsej slovenski javnosti, v domovini, v zamejstvu in po širokem svetu, kjer koli živijo slovenski ljudje. Potrkati hoče na vest slehernega našega človeka, da opozoriti na pomen slovenskega zavoda v Rimu in ga naprositi za kamen k prevažni zgradbi. Zdaj, ko je zemljišče kupljeno, se pripravljajo podrobni načrti za zidavo zavoda, ki se bo takoj začela, čim bo zbrana zadostna vsota. Da bi se pospešilo zbiranje sredstev, so nastali v Združenih državah in drugod pomožni odbori, ki skrbijo za nabirke.

»Prosimo Vas, spomnite se Slovenika, vključite ga med svoje obdarovalce, kjer imate za advent ali post posebej priporočene nabirke, odločite jih zanj, izročite jih v obliki dušnega pastirja, da bo mogoče zidavo čimprej začeti!« piše msgr. Kunzel v Londonu.

»Nabirka za Slovenik. V adventu bomo pri vseh slovenskih mašah po Bavarskem pobirali denar za slovenski duhovniški zavod v Rimu. Lepo prosimo vse, darujte vsak po svojih močeh!« stoji v prilogi Naše luči za Slovence na Bavarskem.

P. Odilo Hajšek je v ZDA povezal akcijo s stoletnico Baragove smrti: »Veliko Baragovo misel bo najbolj potrdila velika žrtev ameriških in kanadskih Slovencev: V tem letu bomo zbrali sredstva za slovenski zavod "Slovenicum" v Rimu... Vsi na delo za "Slovenicum" z mislijo na verniškega našega rojaka škofa Baraga... Verniki, dobri Slovenci, pa naj bi takoj, ko to berejo, poslali vsak po sto dolarjev.«

Po svetu so že izpeljali uspešne krajevne akcije: v Kanadi je bilo število nabiralcev obiskalo slovenske družine in nabralo obilno pomoč. Letos v marcu so ponovili isto. V Združenih državah so ustanovili centralni odbor za nabiranje sredstev v Clevelandu, na Bilbertu v Minnesoti in še drugod. V Rimu je podoben odbor v nedeljo, 28. januarja t.l. začel triletno subskripcijo. Prvi se je odzval akademik, ki še sam študira in obljubil 36.000 lir; drugi pa bogoslovec, ki od svojih revnih darov daje za zavod 30.000 lir.

Ekonomski svet zavoda v Rimu je sklenil, da počasti dobrotnike s tem, da bo po njih imenoval razne sobe v zavodu. Določil je za sobo 3 milijone lir prispevka, za posobno stanovanje s kopalnico pa 6 milijonov.

Dne 2. februarja je nesel po rimski navadi podravatelj msgr. Vodopivec z gojencem Edijem Skaljem sv. očetu svečo. Papež se je zanimal za zavod in podelil poseben blagoslov vsem dobrotnikom in

sodelavcem. Papež je za božično knjigo poslal zavodu zbirko znanstvenih knjig. Januarja je bil na Kongregaciji semenišč pod predsedstvom kardinala Garrona sestanek spiritualov rimskih narodnih zavodov. Slovenski zavod je predstavljal p. Karel Truhlar SJ.

Sklenjeno je tudi, da bo Slovenik v bodoče priskrbel vsem slovenskim romarjem in prijateljem, ki bodo prišli v Rim, vstopnico za papeško avdienco. Laiki naj prinesejo s seboj župnikovo priporočilno pismo. Ako pride večja skupina, naj za časa obvesti vodstvo zavoda in prinese škofovo priporočilno pismo: v tem primeru bo sv. oče verjetno skupino imensko pozdravil in bi novico sporočil še po vatikanskem radiu.

Iz pregleda zbirk sledi, da so slovenski verniki tržaške škofije do zdaj darovali za Slovenik 1.013.000 lir, verniki goriške nadškofije pa 537.000 lir.

(Nabirke sprejemajo v Rimu: msgr. Maksimilijan Jezernik, Via di Torre Rossa n. 40, Roma; v Gorici pa: msgr. Rudolf Klincec, Curia arcivescovile, 34170 Gorizia).

Na Poljskem in Češkem vre

Akadska mladina je dvignila zastavo svobode na Poljskem. V Varšavi trajajo študentski nemiri že več dni. Akademiki, več tisoč po številu, so se spopadli s policijo, ki jih je skušala razpršiti. Padli so vzkliki: »Gestapo! Fašisti!«

Oblasti so skušale demonstracije pripisati judovskim krogom. Nepodpisani letaki, ki so jih vladni privrženci raztresli po ulicah, dolžijo nemirov »sionistične agente, ki da se hočejo maščevati, ker se je glavni tajnik partije Gomulka v izraelsko-arabskem spopadu postavil na stran Arabcev.«

Studentovsko nevoljo je povzročila izključitev dveh akademikov iz univerze, ker sta bila pred mesecem dni sodelovala v demonstracijah proti sklepu oblasti, da se vzame s sporeda varšavskega gledališča delo velikega poljskega pisatelja Mičkiewicza »Dziady«, ki je prepoznano z versko mislijo. Gledalci so si ob predvajanju tega dela dajali duška zoper ateistično stališče, ki ga zavzema poljska vlada v javnosti.

Kljub prepovedi oblasti so se zadnji ponedeljek zbrali študentje na trgu pred univerzo in sprejeli med drugim resolucijo, ki zahteva sprejem izključenih dveh dijakov nazaj na univerzo, obsoja zasedbo univerze s strani policije, zahteva večjo svobodo pri pouku ter zavrača poskus oblasti, da se nemire pripise judovskim krogom.

Vre pa tudi na Češkem. Dvajset let je

OBRAČUN RAZPUŠČENEGA PARLAMENTA

Četrta zakonodajna doba parlamenta in senata italijanske republike je zaključena. Predsednik države Saragat je razpustil obe poslanski zbornici in dal s tem prebivalstvu Italije možnost, da na splošnih volitvah 19. maja izrazi svojo voljo ter potrdi ali zavrne tiste, ki so ga zadnjih pet let vredno ali nezadovoljivo zastopali.

Dramatični so bili zadnji dnevi sedaj že razpuščenega parlamenta. Vlada leve sredine se je znašla v časovni stiski. Rada bi bila uveljavila še nekaj nujnih zakonov, da ne bo praznih rok stopila pred volivce. Uspelo ji je spraviti pod streho zakon o državnih otroških vrtcih, o reformi javne uprave, o pomilostitvi disciplinskih kazni za državne uslužbence, o zvečanju pokojnin INPS in o pomoči žrtvam potresa na Siciliji. Ni pa uspelo vladi prodreti s predlogom o delni in poskusni reformi univerzitetnega sistema. Ker je bila zaradi

desne opozicije potrebna pomoč komunistov, so bili njih glasovi odločilni. Komunisti pa so tudi to pot raje nasprotovali vladnemu predlogu kot da bi ga podprli in ga tako onemogočili. Kakor jim je upravičeno očital socialist Codignola, so s svojim negotovim stališčem torpedirali edino stvarno možnost, da se doseže sprememba v sistemu univerz.

SENCE NA OPRAVLJENEM DELU

Da se je četrta zakonodajna doba italijanskega parlamenta zaključila nekam zvedenelo in melanholično, je krivda več dejavnikov.

Najprej se je izkazalo, da ni bilo politično modro z vladne strani, prav za konec zakonodajne dobe vztrajati na zakonu o deželni ureditvi države. Ta zakon je vsled trmoglave opozicije z desne požrl dolge mesece za razprave, ki bi bile bolj koristne za sprejem zakona o reformi univerz, ureditve pokrajin in revizije družinskega zakonika.

Namesto tega je bilo sprejetih cel kup malo pomembnih zakonov (Italijani jim pravijo »leggine«), ki so hoteli zadovoljiti ta ali oni kraj ali to in ono skupino, seveda vedno pod vidikom bodočih volitev, dneve in dneve se je razpravljalo o zadevi SIFAR, vedno znova je prihajal na vrsto Vietnam kot da bi bila Italija tam v boje zapletena in ne Sev. Amerika, da, celo o porazu Italije s strani Severne Koreje na svetovnem nogometnem prvenstvu v Angliji je bilo govora v parlamentu.

BILO PA JE TUDI MNOGO POZITIVNEGA

In vendar, ni bilo vse tako negativno, kot se bi zdelo na prvi pogled!

Zadnja poslanska zbornica, ki je bila izvoljena spomladi leta 1963, je začela svoje dela v težkem političnem in družbenem ozračju. Gospodarska kriza je bila pred vrati; industrijska proizvodnja je bila v застоju; načete so bile zadnje ekonomske rezerve, sad italijanskega gospodarskega čudeža. Fanfanijev poskus leve sredine je porušil staro politično ravnotežje v državi ne da bi ustvaril novega; sredinska vlada ni bila več mogoča, levo sredinska pa se je zdelo nekaj še zelo tveganega.

Pa se je prav ta politična kombinacija kmalu izkazala za najbolj posrečeno in pravzaprav edino mo-

gočo. Najprej je vlada senatorja Leonija ustvarila vzdušje političnega spoštovanja in medsebojnega zaupanja, nato pa je prišel Moro, ta tihi in neutrudni ktalec leve sredine, ki je znal pritegniti socialiste, pridobiti zase Nennija, dati ideji leve sredine smisel in program. Na gospodarskem polju se je oprl na modro in previdno politiko finančnega ministra Colomba in na glavnega ravnatelja italijanske banke Carlia. Uspeh ni izostal: inflacijske težnje so postopoma izginile, vrednost lire se je ustalila in utrdila, gospodarstvo je doživelo nov zagon, podržavljene velikih družb se je prekinilo. Socialisti so se začutili soodgovorne pri upravi države, prenehali so biti demagoški, vedno bolj so pristajali na umerjeno in postopno izvajanje vladnega programa.

Spojitev Nennijevih socialistov in Saragatovih socialdemokratov je prav tako pomirjajoče vplivala na politično italijansko strukturo, istočasno pa jih dokončno pridobila za demokracijo. Pozitivna je bila tudi izvolitev Saragata za predsednika italijanske države. Prvič se je znova upostavilo ravnotežje med Krščansko demokracijo in laičnimi strankami, ki se je porušilo, ko sta bila pod Gronchijem in Segnijem obe predsedstvi, tako države kot vlade v demokratskih rokah; drugič pa je znal Saragat zelo diskretno, a istočasno zelo inteligentno po »kanalu« Moro vplivati na vlado, jo držati v povezanosti ter krotiti tudi Fanfanija, ki je kot italijanski zunanji minister večkrat poskušal hoditi svoja pota in si pridobiti avtonomijo ravnanja, kar se je pokazalo zlasti glede Vietnamu in v izraelsko-arabskem spopadu.

Tudi pokoncilski Cerkev je s svoje strani pripomogla, da uživa danes Krščanska demokracija vso avtonomijo ravnanja, verniki pa so upravičeni v časnih stvareh, torej tudi v politiki, svobodno odločati v skladu s svojo vestjo, ki naj vodi kristjana pri vsem njegovem delovanju.

Po bolj ali manj posrečenih poizkusih Fanfanijeve leve sredine zajema danes državo po zaslugi sodelovanja med Morom, Saragatom in Nennijem vzdušje gotovosti in stabilnosti. Vznemirjajoči so le poizkusi odprtja nasproti komunistom, za katerim teži ambiciozni Fanfani. Toda dokler bodo socialisti ostali združeni, je nevarnost kake ljudske fronte le pogojna; sicer pa: kaj naj Italija pričakuje od komunistov, kar ji ne bi mogla že dati vlada leve sredine? Njihova moč je ribariti v kalnem, kot so to pokazali v zadevi SIFAR; delati obstrukcijo, ko bi morali pameten predlog podpreti kot je bil to zadnji primer z univerzitetno reformo; njih težnja je, ustvarjati nezadovoljstvo med ljudskimi množicami, držec se načela: Kolikor slabše za druge, toliko boljše za nas. Naj ostanejo v opoziciji kot do sedaj: tam so političnemu redu v državi še najmanj škodljivi.

Nabirka za Vietnam

V kölnski nadškofiji v Nemčiji so že pred pustom začeli z nabirko za Severni in Južni Vietnam. Kölnski nadškof kardinal Frings pravi v pastirskem pismu: »Od povejmo se stroškom za praznike, zmanjšajmo stroške za pustne dni. Pomagajmo tistim, ki umirajo zaradi lakote, ki so brez doma, ki trpijo mraz in tistim, ki obupujejo.«

Podravatelj zavoda za slovenske duhovnike »Slovenik« v Rimu msgr. dr. Janez Vodopivec v razgovoru s papežem Pavlom VI., potem ko mu je v skladu s starim običajem skupaj z zastopniki drugih duhovniških zavodov v Rimu na Svečnico, 2. februarja letos izročil svečo. Ob msgr. Vodopivcu eden izmed gojencev Slovenika, Edi Skalj iz Argentine

IZJAVA SLOVENSKE VLADE O ZAŠČITI NAŠE MANJŠINE

Pretekli teden se je zgodil čudež. Prvič od svojega obstoja se je slovenska vlada spomnila Slovencev v Italiji in to v zvezi z vprašanjem protosinhrotrona. Izjavila se je za njegov nastanek na področju Doberdoba in pri tem pripomnila, da se mora v primeru postavitve tega stroja na omenjenem ozemlju poskrbeti za ustrezno zaščito slovenske narodne skupnosti, ki strnjeno tam živi. Enako se je pretekli teden izrazila o tem tudi Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije (SZDL).

Slišali smo torej glas, ki poziva beograjsko in rimsko vlado, naj poskrbita za zaščito slovenske manjšine, kateri pritiče tudi pravica rabe slovenskega jezika v odnosih z javnimi oblastmi.

Zdaj gre za to, da slovenska vlada in SZDL odločno podpreta slovensko manj-

šino v Italiji pri njeni pravični zahtevi, naj se zaščitni ukrepi izdajo predhodno in ne šele potem, ko bodo doberdobsko področje že izbrali za protosinhrotron, kajti takrat bodo zlonamerni elementi že našli razne izgovore proti naši zaščiti!

V zvezi s tem moramo z začudenjem poročati, da je jugoslovanski generalni konzul iz Trsta inž. Tepina med svojim nedavnim obiskom pri goriškem nadškofu izjavil, da je slovenska manjšina na tem področju deležna vzornega ravnanja. Tako je poročal beneški »Gazzettino« v svoji goriški izdaji. Če je »Gazzettino« točno poročal, pomeni, da gospod konzul ni dovoljno poučen o dejanskem položaju slovenske manjšine v Italiji, saj se mora leta še vedno boriti za priznanje in spoštovanje osnovnih človeških pravic.

Obisk pri pravoslavljanih v Beogradu

»Vidim tukaj,« se je oglasil dr. Erdeljan, ki je v naglici preletel vsebino mojega bogoslovnega dela, »vidim, da ste v starokrščanski praksi ugotovili tudi teden krstnega slavlja po sv. krstu. Da nima li naša srbska slava, ki je krstna slava, izvora v tem?«

»Prav možno. V vašem primeru praznuje krstno slavlje ne samo Cerkev kot taka, marveč tudi rod, družina, ki je krst sprejela!«

»Krasno! Dobro, da ste nam prinesli to knjigo!«

Visok koščen bogoslovec s košatimi brki je vstopil. Prijazno je pozdravil. Tajnik dr. Boškovič se ga je takoj lotil: »Ti, ki si najstarejši in vodja med bogoslovci, ti imaš sedaj to čast, da boš gospodu profesorju s Koroškega v Avstriji postregel s turško kavo!«

»Prav rad, mi je v čast!« je radostno pritrdil stasiti mož.

»Če ste vodja med bogoslovci, pa vam najprej božično darilo!« se okrenem k prijaznemu bogoslovcu in tudi njemu izročim knjigo o krstu v prvi Cerkvi.

Na moč se je ves ginjen zahvalil in pohitel, da mi čimprej postreže s kavo, ki jo bo skuhal na električnem kuhalniku.

Medtem je prispel že tretji profesor in znanec, sam rektor bogoslovcev, protijerej dr. Blagota Gardašević. Bil je docela civilno, laično obleden.

»Lepo od vas, da ste nas obiskali. Samo, glejte, mi smo tukaj tako stisnjeni s prostorom, da nimamo niti osebne sprejemnice! Naša prejšnja stavba je bila porušena in zdaj se gnetemo. Na vrhu je knjižnica, tukaj v tem nadstropju so predavalnice, še niže so stanovanjske sobe za bogoslovce, v pritličju je kuhinja in obednica.«

Vprašal sem, koliko imajo bogoslovcev, ki obiskujejo fakulteto. Rekel je, da notranjih 120, nekaj pa jih prihaja na fakulteto tudi od zunaj. Med njimi tudi nekaj dam.

Zanimalo me je, kako je z duhovniškim naraščanjem med pravoslavljani. Vsi so se pohvalno izrazili, da izredno veliko, le prostorov nimajo, prostorov...

»Torej prav nasprotno kot v Avstriji, kjer je veliko in elegantnih prostorov, naraščaja pa vedno manj, vsaj v Celovcu...«

Radoveden sem bil, iz kakšnih slojev so njihovi bogoslovci. Odgovorili so mi, da so iz vseh slojev, vendar prevladujejo iz bolj siromašnih.

Vprašal sem dalje, kakšna je njihova mladina, pravoslavna mladina na splošno. Rekli so, da nimajo skrbni zanj. »Nije krkvena, ali je verska!« To so mi tako razložili, da mladina pri njih redno molí in verske dolžnosti izvršuje, čeprav ne hodi na liturgijo (k maši), kot je to pri nas.

Tudi to so povedali, da se celo mladina visokih državnih (rdečih) funkcionarjev ostentativno odloča za versko življenje. Tako je neka mladenka prišla študirat bogoslovje, neka druga pa se je odločila za »monašico« - redovnico (pravoslavno).

V tajništvo je prispel fakultetni knjižničar. Takoj sem mu izročil darilo zanj osebno in za knjižnico. Bil je kaj vesel. Ljubezljivo me je povabil, naj grem z njim in si zgoraj ogledam fakultetno knjižnico. Odzval sem se in šel. Spotoma mi je povedal, da ima knjižnica 84.000 zvezkov. Seve je to porazdeljeno po raznih nezakurjenih sobah. V čitalnici, ki je tudi

študijska soba, pa je toplo. Zares je bilo tam prav prijetno. Kajpak je vse založeno s knjigami ob stenah odnosedno omarah.

Na sredi je stala dolga miza s stoli. Tudi nekaj prav zanimivih slik iz srbske verske zgodovine sem opazil. Revij pa v vseh jeziki izredno število, največ unio-nističnih revij. Tudi hrvaški »Glas kon-cila« in slovensko »Družino« sem srečal med njimi. Eden bogoslovec je ob debeli knjigi ves zatopljen pridno študiral. Pri-spela je še v knjižnico neka dama znan-stvenica, ki tudi v bogoslovju sodeluje. Prijazno me je pozdravila, ko me je knji-žničar predstavil. Samo bežen vpogled v knjižnico mi je razodel, da so na fakul-teti v zbiranju knjig zelo pridni. Ob velikih grških bogoslovnih enciklopedijah pa sem se zavzel, da pravoslavje kaj takega pre-more.

Zelzel sem še obiskati njegovo svetost patriarha Germana in mu izročiti božično darilo osebno. Šef njegovega kabineta pro-tijerej Zunić me je zelo prijazno sprejel in obljubil, da me bo na fakulteto telefo-nično obvestil, če bo patriarh, ki se čuti nekaj bolehnega, ta dan koga sprejel. Mo-je darilo z voščili v pismu je potem nesel na patriaršijo eden bogoslovec, ko je pri-spel odgovor, da je patriarh bolan.

S profesorji znanci in tudi z drugimi se je menjaval razgovor o bogoslovnih, znan-stvenih in praktičnih verskih zadevah v prisrčnem prijateljskem vzdušju. Dr. Erdeljan mi je dejal: »Zakaj takšnega dia-loga nismo že prej imeli! Kako je to ko-risno. Pa Vaša knjiga o sv. Cirilu in Me-todu, kako je primerna! Sveta Ciril in Metod srečno vežeta vzhodno in zahodno Cerkev!«

Dr. Metod Turnšek

UTRIP CERKVE

Od kod neuspehi pri verouku

Po Italiji učijo verouk v osnovnih šolah učitelji. Duhovnik ima lahko samo po dvajset lekcij v letu. Zato zelo priporo-čajo poučevanje verouka po župnijah. Po-nekod se duhovniki zelo trudijo, a nimajo zadovoljivega uspeha. V nekem mestu so napravili anketo, da bi natančno ugotovi-li, kje so vzroki teh neuspehov. Na vprašanje, katera je največja težava za zbira-nje otrok k verouku, so kateheti po ve-čini odgovorili, da so teh težav v prvi vrsti krivi starši. Zaradi premajhne verske izobrazbe in pomanjkanja verske zavesti ne daje verouku tiste važnosti, ki jo ta zahteva v današnjih časih. In to je slabo.

Navodilo za katehezo francoske mladine

V Parizu so izdali nov direktorij ali na-vodilo za katehezo otrokom in mladini. Direktorij bo stopil v veljavo v oktobru. Po tem navodilu so tudi družine poklicane, da pomagajo pri poučevanju verouka. Upa-jo, da bodo prizadeti starši radi prisko-čili na pomoč. V ta namen bodo pripravili posebne tečaje. S tem se želijo približati tudi takim družinam, ki so se oddaljile Cerkvi in veri.

Katoličani na Švedskem

V zadnjih sedmih letih je število ka-toličanov na Švedskem porastlo. Leta 1960 je bilo 29 tisoč katoličanov, lani pa že 48 tisoč. Število katoličanov se je povečalo, ker je na Švedsko prišlo precej Italijan-ov, Nemcev in Jugoslovanov. Slovenci imajo na Švedskem svojega lastnega duš-nega pastirja, duhovnika mariborske ško-fije g. Jožefa Flisa.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Nov nadškof v New Yorku

Sv. oče je imenoval za naslednika pokardinalu Spellmanu v New Yorku 47-let-nega pomožnega škofa Terence-ja Cooke-a. Imenovanje je povzročilo precej presene-čenja in komentarjev, saj je krožilo vsaj dvanajst imen, ki naj bi prišla v poštev pri izbiri novega nadškofa. Terence Cooke je bil posvečen v duhovnika leta 1945, v škofa pa leta 1965. Kardinal Spellman ga je lani imenoval za svojega pomočnika in ga nekaj mesecev pred smrtjo priporočil v Rimu za svojega naslednika. Kot je imenovanje sedaj pokazalo, je Vatikan njegov predlog osvojil.

Proti nudističnim naseljem

Dne 26. februarja so se v Pazinu pod vodstvom škofa Nežića sestali istrski du-hovniki. Na hrvaško vladu so duhovniki vložili prošnjo, naj vlada prepreči postavl-jenje nudističnih naselij ob istrski obali. Najbolj znano tako naselje je v bližini mesta Vrsarja, ki ga obiskujejo pristaši nagote zlasti iz Nemčije, Anglije in skan-dinavskih dežel.

Prej sv. obhajilo kot spoved

O novih odredbah nemških škofov se v svetu mnogo razpravlja. Nemški škofje so namreč izdali navodilo, po katerem naj se otroci pripustijo k prvemu obha-

jilu že s sedmim letom, k prvi spovedi pa šele z devetim. Najprej naj otrok pride v stik s Kristusom, to je z življenjem, nato pa šele z grehom, s smrtjo. Najprej je treba otroka navaditi na čednostno živ-ljenje, na evharistično udeleževanje, nato pa, ko bo že okrepljen s kruhom življe-nja, ga je treba pripraviti, da se bo znal pravilno spokorit ali se spovedati.

Starejšim ljudem se te novosti zdijo preveč drzne, a vsak čas zahteva svoje poti in pogumne prijeme. In za take spremembe je treba temeljite in nove priprave pri starših, pri duhovnikih, pri vzgojiteljih na splošno.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Novo plemstvo

V Kozini v smeri od Divače proti Koprju ima svoj obrat gostinsko podjetje »Ja-dran«. Podjetje upravlja delovni kolektiv, vsaj tako naj bi bilo po zamisli ustanovi-telj. Toda vse do zadnjega je v njem samolastno paševal direktor Karel Mohor, eden tipičnih primerov novega plemstva, ki sedaj v socialistični Jugoslaviji izkorišča delavce, nameščence in kmete.

Direktor Mohor je zelo rad potoval. Samo predlanskim je opravil 120 službenih potovanj, od katerih bi vsaj 35, kot so sedaj ugotovili, lahko uredil pismeno ali po telefonu. Na ta način je zaslužil samo na kilometrni mesečno okoli 85.000 S dinarjev. Tudi v Pariz je šel pred časom. Ko se je vrnil, je povedal, da ni tam do-bil nobenega »navdih«, ki bi ga lahko uporabil za poslovanje, od podjetja pa si je kljub temu dal za potne stroške izpla-čati 150.000 S din. Dasi mu je podjetje v Kozini preskrbelo opremljeno sobo, se je raje vozil vsak dan v Izolo s svojim av-tom, zaradi česar si je dal izplačati za porabljeni bencin 110.000 S din mesečno.

Ker je sejne zapisnike sam pisal, je večkrat vpisal sklepe, ki na sejah niso bili nikdar sprejeti, npr. da mora imeti direktor letno dve novi obleki za repre-zentanco: dnevno svetlo in temno večerno. Tudi za v Pariz si je kar sam odobril potovanje.

Ko sta se lani v podjetju pojavila dva nova biljarda, je samolastno mesečno po-biral najemnino 50.000 S din, ko pa se je začela financa zanimati, od kod biljarda, se je proglasil za njuna lastnika ter ju ponudil v nakup, čeprav sta bila kupljena z denarjem podjetja.

In končno, ko so ga letos razkrinkali ter so delavci zahtevali njegov odstop, je na to pristal pod pogojem, da prejme še štirimesečno odpravnino, to je skoro mi-lijon S dinarjev. Za svoje poverebe naj

Usmrtitve v Rodeziji

Svetovna javnost je znova ogorčena; tu-di sv. oče Pavel VI. je izrazil svojo užalo-ščenost; ves tisk poroča o usmrtitvi naj-prej treh in nato še dveh črncev, ki so izvršili nasilna dejanja, da bi svoji deželi Rodeziji priborili neodvisnost.

Rodezija je pravno še vedno britanska kolonija. V njej živi četr milijona belcev in štiri milijone črnih domačinov. Ko je postalo beli manjšini jasno, da hoče Anglija izročiti oblast črnecem kot v drugih svojih kolonijah, so njeni voditelji z Ja-nom Smithom na čelu enostransko, brez pristanka Vel. Britanije, 11. novembra 1965 razglasili neodvisnost Južne Rodezi-je. Seveda je to dejanje povzročilo reak-cijo domačinov, ki so začeli napadati bele naseljenke. Posledica so bile razne obsod-be na smrt. Trenutno je takih, ki čakajo po rodezijskih sodiščih izvršitve smrtno obsodbe, nad sto. Angleška kraljica je si-cer tri črnce, ki so jih usmrtili v glavnem mestu Rodezije Salisburyju, pomilostila, a rodezijske oblasti njene pomilostitve niso hotele upoštevati. Očividno so s tem ho-tele pokazati, da se ne čutijo več vezane na Vel. Britanijo in da v angleški kra-ljici ne vidijo svoje vladarice.

Sv. oče Pavel VI. je potom državnega

tajnika Cicognanija poslal nadškofu Salisburiju msgr. Markallu telegram, v ko-terem obžaluje, da rodezijske oblasti nis-poslušale človečanskih razlogov. Istočasno izraža željo, da ne bi prišlo do nove usmrtitve, za že mrtve tri obsojence pa hoče moliti.

Tudi katoliška hierarhija v Rodeziji po-gostoma dviga svoj glas zoper nesmiselno rasno ločitev. Tako je bilo 18. junija lani po vseh rodezijskih cerkvah prebrano pa-pstirsko pismo domačih škofov, v katerem so obsodili rasistično miselnost belih pre-bivalcev z ugotovitvijo, da je taka miselnost v nasprotju s Kristusovim evan-gelijem in duhom krščanstva.

Je pa pri vseh teh upravičenih prote-stih zoper rasno nestrpnost belih v škodi-črncev le neka velika in boleča nedosled-nost: zakaj črnski voditelji in razne me-dnarodne organizacije in borci za človečanske pravice istočasno ne protestirajo na-masovnimi pokolji, ki jih mohamedanski Arabci že dolga leta prizirajo nad črne-v Južnem Sudanu ali mohamedansko ple-mu Hausa v Nigeriji nad pretežno krščan-skim plemenom Ibo v Biafri? Ali je ma-zločin le, če belec usmrti črnca?

„Delo“ in potujčevalci pri „Vesni“

Ko smo zadnjič v našem listu omenili primer nekaterih »prosvetarjev« ali točne-je povedano nekaterih članov komun-ističnega moškega zbora »Vesna« iz Sv. Križa, ki menijo, da je proslavljanje Pre-šerna povsem združljivo s potujčevanjem lastnih otrok, smo zadeli v živo. Ni bilo treba dolgo čakati, da se je v njih obram-bo z gverilsko vneto zagnal člankar ne-kega lista, ki so mu od vsega nekdanjega »slovenstva« ostale le še črke. Saj se je v razmeroma kratkem času »avtonomno« prelevil v glasilo tiste neslovenske mar-ksiistične stranke, ki je ob sporu z Josi-pom Brozom-Titom leta 1948 s sistema-tičnim in organiziranim nagovarjanjem lastnih pristašev v mestu in predmestjih naj odtegnje svoje otroke slovenski šoli. da jih ne bodo učili »itofašisti«, hotela zadati tej šoli odločilni udarec.

To dejstvo je tako bridko resnično, da se mu ni upal oporekati niti eden izmed najbolj informiranih urednikov Primor-skega dnevnika, ki se je na lanskem štud-jijskem srečanju slovenskih izobražencev v Dragi pri Bazovici v opravičilo in do-

kaz, da se je zadržanje KPI do slovenske šole spremenilo »na bolje«, javno postavil s še svojo partijsko okrožnico, v kateri je svojim članom slovenskega porekla na-slavljala poziv za vpis otrok v slovenske vrtnice in šole menda tudi v primerih, ko gre za mešane zakone! Po modrovanju člankarja v tržaškem »Delu« je tako za-držanje »šovinistično«, ter ga »zavrta« povsod, kjer se pojavlja.

Sicer pa imamo v Sv. Križu v večini primerov opravka s popolnoma sloven-skimi starši, razen če se slednji po vztraj-nem vzgajanju v šoli proletarskega inter-nacionalizma niso svojemu rodu ponigla-vo izneverili. Točneje podatke o dejan-jem stanju bo poročeval v »Delu« mo-že staknil pri tistem »laičnem« vzgoji-telju, ki je na proslavi v Ljudskem domu napovedoval in ki je čisto slučajno za-poslen v nekem prav tako »laičnem« di-jaškem zavodu v Trstu... Omenjeni gospo-đi mu gotovo znal povedati, če ima kakor zaslug za uspešnejše potujčevanje svojih nečakov...

Ker je »pisu« in prireditelju (ne prire-diteljem!) teh vrstic slovenska šola in n-jo slovenska prisotnost na teh tleh res-nično pri srcu, mu ni in ne more biti »vseeno«, v katero šolo pošiljajo slovenski starši svoje otroke, pa naj bodo omenjeni roditelji katoliki ali marksisti, zato prav-nikogar ne izvema, ne opravičuje in ne zagovarja, kot skuša to z neko neposre-čno sramežljivostjo delati udarniški pri-sec v Delu, ko se previdno izmika z raz-nimi »kazač«, »ne vemo, ali je točno«, »z-dre se« itd. O »katolikih«, ki bi svojega otroka vpisal v neslovensko šolo in istočasno brez sramu javno proslavljali slovenskega pe-nika, bo Delo napisalo najmanj to, da je odpadnik, ako ne še kaj hujšega...

Kaj naj torej rečemo o nekaterih »ak-tivnih« pripadnikih nekega društva, ki hoče biti ne samo »laično« in »napredno«, ampak tudi in celo »prosvetno«? Ali je na-prednost prosvetnega društva Vesna v tem, da spravlja na oder potujčevalce lastnih otrok in jih kot enakoverne »sodelavce« postavlja v isto vrsto s člani Slovenskega gledališča iz Trsta, slovenskimi književniki in zavednimi Slovenci, kakršne združuje npr. proseški moški zbor »Vasilij Mirke-šič«?

Ali se vam ne zdi, gospod tovariš, da utegne biti tako početje zavestno sramo-tenje in zasmehovanje slovenske kulture? Ali je potem čudno, če pristaše »Vesne« ki imajo svoje otroke v slovenski šoli tako »mešanje« na odru žali in ponižuje in se že zaradi tega s stališčem našega članka popolnoma strinjajo? In prav tem-večinoma bivšim članom prosvetnega dru-štva »Albert Sirk«, ki hočejo kljub vsemu ostati zvesti sinovi svojega naroda, zago-tavljamo, da bomo zboru »Vesna« posve-tili dolžno pozornost vsakokrat, ko se bo na neki širši, skupni vaški prireditvi po-javil znameniti »kvartet«: prvič zato, ker nam nobena UDBA ne bo mogla tega za-braniti; in drugič zato, da bomo predsed-nika »Vesne« v septembru spomnili na Lju-bo ali neljubo dolžnost, naj okrožnic par-tije in »Združene prosvete« iz Trsta o vpisu otrok v slovenske vrtnice in šole svojim tovarišem ne prikriva, ampak naj jo s sestankih v Ljudskem domu glasno pre-bera! Pika.

Slovenija 1968 - Kam?

Skupina slovenskih akademikov, ki živi sedaj v tujini, pa se je šolala v Sloveniji, je izdala brošuro, v kateri se izreka za polnopravno osebnost našega naroda v družbi z drugimi, za dosego svobodne in neodvisne domovine, za pravice, ki Slo-venecem zgodovinsko pripadajo. Ker jim je bil zaradi pokameznikov v Sloveniji, ki razlagajo zakone po svoje, tisk v domo-vini onemogočen, so se zaenkrat odločili za tiskanje v zamejstvu (v Trstu).

Dokument izjavlja, da je tudi slovenski narod poklican, da polno razvije svojo narodno osebnost z uresničitvijo slovenske državne samostojnosti in neodvisnosti. Vse kaže, da bo prav prihodnjih 20 let v tem pogledu za Slovence zgodovinsko odločil-nih. V sedanji Jugoslaviji so Slovenci kot narod postali enakopravna socialistična republika s pravico samoodločanja in tudi do odcepitve, kar je velikega pomena, toda doživeli so v njej tudi gospodarsko zapostavljanje, kar vse jih nagiba k težnji, da si zagotovijo tudi politično neodvisnost, brez katere ni mogoča resnična svoboda in blaginja. Jugoslovanska gospodarska vključitev pomeni za Slovenijo prej izgu-

bo kot napredek. Če je postala v Evropi politično neodvisna Malta, v Aziji in Afri-ki pa sploh dolga vrsta plemen, narodov in ozemelj, zakaj ne bi smeli tega zahtevati tudi Slovenci? Seveda nočejo avtorji dokumenta obsojati jugoslovanske pretek-losti; bila je po njih mnenju stopnica k dokončni narodni samostojnosti. Sedaj pa je treba pospeševati in krepiti rast sloven-skega naroda na vseh področjih na poti v lastno državnost. Naš narod noče krvi, dovolj jo je že prelil. Toda samostojnost in neodvisnost si bo zaslužil le z dejanji in veliko požrtvovalnostjo.

Komunisti v matični državi, ki imajo zaradi svojih položajev največ možnosti dela za narodni blagor, so po večini za-vedni Slovenci. To bi morali jemati v poštev tudi vsi tisti, ki se z njimi ideološko ne strinjajo. Komunisti sami pa so prav zaradi svojega vodilnega mesta tem bolj odgovorni, da narod svoj zadnji cilj — samostojnost tudi doseže.

Tako sestavljali dokumenta. Brošuro iz prijaznosti posreduje V.L., via Santa Croce di Gerusalemme 40, 00167 Roma, Italia.

Zbor Slovenskega ljudskega gibanja

Politična načela in naloge slovenskih katoličanov

Čemu politična organizacija

Zdi se primerno objaviti nekaj važnejših misli iz poročila, ki ga je podal dosednji politični tajnik bivše Slovenske katoliške skupnosti dr. Matej Poštovan na občnem zboru v Trstu dne 3. marca 1968. Govornik je dejal med drugim:

Ko smo l. 1962 stali pred tržaškimi občinskimi volitvami, je vladala v slovenskem taboru precejšnja potrtoost. Tedaj se je Slovenski katoliški skupnosti pridružila dotedanjemu vodstvu mlajša, dovolj odločna in odprta skupina, ki je tudi v ostale vtila nov pogum. Kmalu nato so se SKS, SDZ, SKSZ in NS združile v Skupno slovensko listo in pozneje ustanovile Slovensko skupnost, ki je dobila pri volitvah nad 4800 glasov. Potrtoosti je bilo konec. Duh, ki je nekaj mesecev prej zaživel med katoliškimi Slovenci, je vzpodbudil vse demokratične Slovence in ustvaril novo politično silo, ki je takoj pritegnila nase pozornost in zanimanje širše javnosti.

Govornik je nato orisal delo Slovenske katoliške skupnosti v zadnjih šestih letih in omenil, kako smo si Slovenci pod širšo streho Slovenske skupnosti izvolili predstavnike v tržaško občino, pokrajinski svet, deželni svet, zavajevali republiško čino, dobili župana v Nabrežini ter poselili svoje glasove v Dolini in Zgoniku.

NOVA ODGOVORNOST KATOLIČANOV PO KONCILU

Po šestletnih političnih izkušnjah in po koncilu je prišel čas, da slovenski katoličani na Tržaškem sebi in drugim povemo, kaj smo in kaj hočemo.

Omenil sem koncil. Kvas, ki ga je položil koncil v testo človeštva, ne sme iti mimo slovenskih katoličanov v Italiji. Nas seveda trenutno zanimata le politična naloga in poslanstvo, ki ju imamo Slovenci v Italiji kot katoličani in kot narodna manjšina v luči koncila.

Cerkev se je po koncilu odmaknila s tistih področij, ki ne spadajo v njeno neposredno duhovno poslanstvo. To pomeni, da je Cerkev kot taka manj zavzeta v političnem in drugem delovanju posvetnega značaja. To področje prepušča katoliškemu laikom. Laiki naj tu v skladu z verskimi načeli samostojno nastopajo. S tem pa jim je seveda naložena dosti večja in težja odgovornost, povezana s potrebo po temeljitejši izobrazbi in globokem verskem ter strokovnem znanju. Za našo politično organizacijo to med drugim pomeni, da mora svoje člane politično izhajati, formirati, graditi, pripravljati za odgovorno in samostojno delo.

Po koncilu vidimo skoro povsod po svetu iskanje nove vsebine, iskanje izhoda iz tvarne in zlasti duhovne stiske zmaterializiranega sveta ter prizadevanje za korenito obnovo tudi na kočljivem političnem področju. Katoliška misel dobiva večji kredit in lažji dostop v širši svet, v katerem velja za napredno in moderno silo. Skoro povsod so izginile katoliške stranke in nastale so stranke katoličanov, odnosno kristjanov, ki gredo v širino in globino, ki so pometle s klerikalizmom in integralizmom. Programsko se naslanjajo na splošna moderna človečanska načela v skladu s krščanskim naukom.

ZA LASTNO POLITIČNO ORGANIZACIJO

Ce nas kdo vpraša, zakaj imamo katoliški Slovenci lastno politično organizacijo, ko nas je vseh Slovencev v Italiji malo in bi ena stranka zadoščala, mu odgovorimo: Malo nas je res in vsaj demokratični Slovenci moramo skupno nastopati. Zato smo ustanovili Slovensko skupnost, ki nas združuje pri volitvah ter nas vse zastopa

Pričujočo prilogo k današnji številki »Kat. glasa« je v glavnem oskrbelo in pripravilo vodstvo Slovenskega ljudskega gibanja (SLG) ter jo z namenom informirati našo javnost o ciljih gibanja izročal bralcem našega lista kakor tudi vsem slovensko čutečim rojakom v zamejstvu in izseljenstvu.

v izvoljenih organih. To pa ni dovolj in ni vse. Slovenski katoličani imamo še širše politično poslanstvo, ki ga druge skupine v Slovenski skupnosti nimajo. Koncil nam nalaga naloge, ki se jim ne smemo odpovedati. Skupine, ki delujejo z nami v Slovenski skupnosti, opravljajo politično in narodnoobrambno delo, ki je važno in potrebno, ne pa na krščanskih načelih slonečega idejnega dela. Tega ne moremo od Slovenske skupnosti zahtevati, ker ima druge namene in so v njej skupine ter ljudje različnega prepričanja, ki ga spoštujemo, kakor želimo, da drugi spoštujejo naše.

SVOBODA IN DIALOG

Naj bo povedano, je naglasil dr. Poštovan v svojem poročilu, da slovenski katoličani ne iščemo v politiki nikakšnega monopola, da nočemo biti klerikalni integralisti in ne ekskluzivisti. Smo široko odprti za tvoren dialog in sodelovanje z vsemi tistimi slovenskimi političnimi organizacijami, ki slijajo na demokratičnih temeljih. To dokazuje naša živa prisotnost v Slovenski skupnosti, kjer smo se morda prej dali nadvladati, kakor da bi mi druge nadvladovali. Kot katoličani tudi ne smemo odklanjati dialoga z drugimi, zlasti z italijanskimi katoličani.

Dosedanje razmere so takšen dialog otežkočale. Zadnje čase je v nekatere italijanske katoliške politične kroge — čeprav ne vse — prodrlo spoznanje, da je treba dati Slovincem temeljne pravice. To je terjalo od njih precejšen pogum in tveganje, kakor ga terja tudi od nas. Ta dialog moramo gojiti, saj je skoro edina pot, po kateri lahko Slovenci kaj dosežemo. Poudariti pa je treba, da hočemo imeti slovenski katoličani lastno politično organizacijo in je možen dialog samo preko nje in ne preko posameznikov na primer tako, da bi se vpisali v italijansko Krščansko demokracijo. Takšna ljubezen do Slovencev bi ne bila iskrena.

BESEDA O NACIONALIZMU

Slišali smo očitke, da smo nacionalisti, če smo se odločneje zavzemali za kakšno pravico Slovencev. Glede tega velja: kakor obsojamo pretirani nacionalizem ali šovinizem pri Italijanih, tako ga obsojamo pri Slovencih. Sprejemamo načela, ki jih o narodnih manjšinah vsebuje okrožnica Janca XXIII. Pacem in terris. Smo narodnjaki, zavedni Slovenci, ljubimo svoj narod in jezik, ki ga je Bog ustvaril in postavil v zgodovino s posebnim poslanstvom; odklanjamo pa pretirani poganski nacionalizem pri sebi in pri drugih. Medsebojno spoštovanje in razumevanje naj omogočata naš narodni obstoj in razvoj. Zato bomo strpni, bičali bomo vse pojave protislovenske nestrpnosti. Nočemo gojiti narodne mrznje, prav tako pa nočemo biti njene žrtve.

ODNOSI Z DRUGIMI

Ugotovili smo dvojce: da sta potrebni tako Slovenska skupnost kakor Slovenska katoliška skupnost (ki se zdaj imenuje Slovensko ljudsko gibanje). Ostanje vprašanje, kakšen ustroj naj ima Slovenska skupnost, da bo čim lažje in čim bolje delovala. Njena pra-

vila bo treba na podlagi dosedanjih izkušenj izboljšati. Več veljave bi morale dobiti stranke, ki v njej delujejo, a vendar tako, da to ne bi hromelo tistega važnega dela, ki ga Slovenska skupnost mora opravljati. V njej naj bo prostor za vse zavedne Slovence ne glede na svetovni nazor, če sprejemajo načelo o potrebi po našem lastnem narodnem zastopstvu in političnem predstavnstvu. Zato naj se ustroj Slovenske skupnosti sporazumno in demokratično uredi. Isto velja za njen program.

VLOGA RAZUMNIKOV

V katoliških slovenskih vrstah imamo precej razumnikov in odličnih književnikov. Ta ali oni nam rad pomagajo pri nevaležnem političnem delu. Dva uspeha tečaja v Dragi sta dokaz o njihovi zavzetosti in razgibanosti. Prepričani smo, da se jim bo odprlo srce, ko jih v uri stiske, ki jo preživlja naša narodna manjšina, vabimo, naj s svojimi strokovnimi sposobnostmi, svojimi dognanji in peresom pomagajo pri oživljanju slovenskega krščansko usmerjenega političnega gibanja na Primorskem.

MLADI NA POVRŠJE!

Pri delu, ki ga je naša organizacija doslej opravljala, je lepo sodeloval mlajši rod. Zahvala, katero izrekamo mladim s tega mesta, naj bo njim in še mlajšim vzpodbuda za novo delo. Čas, ki ga bodo vložili vanj, bo dober naložen kapital in bo prinašal obresti njim, katoliškemu gibanju in vsej slovenski skupnosti. Mladi morajo biti pripravljani in usposobljeni, da »otmejo naš čolnič«, kakor poje goriški pesnik Gregorčič in ga neokrnjenega ter izpolnjenega predajo zanamcem.

Proslave ob stoletnici škedenjske čitalnice

V okviru proslav ob stoletnici škedenjske čitalnice, ki jih bo priredilo letos škedenjsko kulturno društvo Dom, je bila v petek otvoritev razstave, na kateri je prikazana vrsta dokumentov, ki jih je izdal tržaški magistrat v letih 1819-1880. Zanimivo je, da je več razglasov v slovensčini, italijanščini in nemščini ter je v razpisih natečajev večkrat pogoj znanje slovensčine (na dokumentih je napisano »lingua cragnolina«) ali kakega drugega slovenskega jezika. Razstavo so pod vodstvom Dušana Jakomina pripravili škedenjski srednješolci ter bo odprta vsak dan med 15. in 19. uro do 17. marca.

V petek, 8. t. m. je društvo priredilo tudi kulturni večer, na katerem je dr. Marjan Bajc bral odlomke iz knjige bivšega škedenjskega kaplana Jakoba Sokliča »Istra kliče«.

V nedeljo pa je v Domu predaval prof. Jože Peterlin o slovenskih planinah in prikazal lepe skioptične slike.

Slavnostna proslava stoletnice čitalnice bo 28. marca v škedenjski kino dvorani. V okviru proslav namerava škedenjsko kulturno društvo organizirati skozi celo leto še posamične razstave starih in zanimivih dokumentov in več prireditev.

Zgleda, da so škedenjci z zadovoljstvom sprejeli pobudo svojega kulturnega društva in v dokaz za to je tudi dar 25.000 lir, ki jih je neka oseba dala za kritje stroškov pri proslavah.

Za zboljšanje kmečkih hiš

Deželni zakon št. 1 z dne 8. januarja t. l. prinaša razne ugodnosti za zboljšanje kmečkih stanovanjskih hiš.

Prva oblika te pomoči je prispevek k plačevanju obresti na posojilo, ki ga je kmet najel (v smislu zakona št. 1760 iz leta 1928) pri pooblaščenem denarnem za-

Politični tajnik dr. Matej Poštovan je na občnem zboru SKS spregovoril tudi o »življenjskem prostoru«, novem, času odgovarjajočem programu, organizacijski obliki in morebitnem novem imenu Slovenske katoliške skupnosti.

V politično organizacijo slovenskih katoličanov spadajo vsi tisti Slovinci, ki izpovedujejo krščanski svetovni nazor, ki čutijo, da moramo v rojakih vizgati in utrjevati narodno zavest in sooblikovati politično-socialno življenje okolja, v katerem živimo. Po obstoječem italijanskem ustroju se to da doseči le s politično organizacijo. Zato se moramo ukvarjati s politikom, naj nam diši ali ne. Politična organizacija je edino orodje, ki nas usposablja za boj za uresničenje našega političnega, narodnega, idejnega, kulturnega in gospodarsko-socialnega programa. Edino ona je ključ, ki nam odpira vrata na merodajnih mestih. Samo takšno govorico so pripravljani poslušati predstavniki italijanske skupnosti.

POSTATI HOČEMO LJUDSKO IN DELAVSKO GIBANJE

Vsem nam je zelo pri srcu naš delovni človek. Med delavce se nismo dovolj prodrli. In vendar jih je največ med Slovenci na Primorskem. V bodoče naj jim velja posebna, da, največja skrb. Postanejo naj sooblikovalci naše skupne usode in živa sila v našem narodnem, kulturnem in političnem gibanju. Pritegniti jih moramo v organizacijo in jim dati besedo v njej. Zanje bomo precej naredili tudi tako, če kot organizacija sodelujemo pri širši gospodarsko-socialni politiki našega mesta in naše dežele, zakaj splošna blaginja bo tudi naša blaginja.

V tem je eden od razlogov, ki govorijo proti politični osamljenosti slovenske narodne manjšine, ki bi nas lahko zadržala, medtem ko z neposrednim organiziranim vplivom na skupno življenje ne bomo izpolnjevali samo splošne socialne dolžnosti do okolja, v katerem živimo, ampak bomo tudi lažje dosegli pomoč našim delavcem in njihovo rešitev za slovenstvo.

Slovensko ljudsko gibanje naj tudi štiti

naše delavce pred zapostavljanjem v raznih podjetjih in uveljavi načelo, da morajo po svojih sposobnostih napredovati na boljša mesta enako in z isto pravico kot vsi ostali.

NASA SVETA DOLZNOST

Katoličani moramo v koncilski zarji dati svežo vsebino naši politični akciji in poživiti naše politično življenje z udarjajočimi valovi brez počitka, zakaj danes bi počitek za nas in za vse Slovence v Italiji pomenil hiranje in smrt. Naš program nas vodi na jasno, odločno in pionirsko pot.

Kar se je preživelo, zamenjajmo z novim! Premagajmo že enkrat odmaknjenost in nezanimanje katoličanov od javnih zadev, izobražujmo množice tudi na tem področju, vodilni politični sloj naj si pridobi potrebno strokovno-politično znanje. Razviti moramo novo ustvarjalno moč, ki nas bo med trnjam in cvetjem dovedla do novih spoznanj in novih zmag. Sprostimo v nas sile pridobivanja, sile poseganja nazven, sile prodiranja.

Bilo bi žalostno, če bi med Slovenci v Italiji imela ekspanzivno silo samo borbeni komunizem ali idejno hromi sekularizem, katoličani pa bi bili brez poguma in smelosti. Katoliška vera je Slovence tudi na Primorskem v narodnem pogledu ohranjala v najbolj črnih in za naš obstoj najbolj nevarnih časih. Slovenski božji hrami in slovenski duhovniki so bili zadnje zavetišče naših ljudi, naše pesmi in naše besede pod fašizmom. Danes sta zmagali demokracija in svoboda, zmagal je red, ki dopušča pluralizem, kar ne izključuje skupnosti v raznolikosti. V tej skupnosti naj bo mesto za vse, ki se ji želijo pridružiti.

ODKRITA BESEDA

Tudi v bodoče bomo sodelovali z drugimi mislečimi v Slovenski skupnosti in, če Bog da, v njihovi družbi izbojevali še marsikatero skupno zmago. V Slovenskem ljudskem gibanju pa bomo opravljali svojo politično dolžnost še kot katoličani. Bolj samobitno in ustvarjalno želimo sodelovati pri reševanju slovenske politične, socialne, kulturne, narodnostne, gospodarske, športne in vse ostale problematike. Potrebna nam je boljša organizacija, katere jedro že imamo. Moramo jo razviti, ustvariti potrebne kadre, pritegniti člane in somišljenike k neposrednemu sodelovanju in izvoliti širše vodstvo, tako da bomo od spodaj navzgor resnično demokratično sprejemali sklepe in dobili organizacijo, ki bo pošiljala zgrajene ljudi z jasnimi mislimi v Slovensko skupnost ter izvoljene organe krajevnih ustanov.

Ne moremo se zadovoljiti z zgolj pragmatično politiko za slovensko narodno manjšino. Imeti moramo jasno začrtan politični program, vedeti moramo, kaj hočemo. Ločiti je treba politično linijo od taktike. Politična linija mora imeti vsaj temeljne stalne smernice. Po njej nas bo sodil partner, slovenski in italijanski. Po njej nas bodo sodili slovenski ljudje, zlasti volivci.

Tudi druge skupine v Slovenski skupnosti imajo svoj program. To je v demokratični vladavini nekaj samo po sebi umevnega. Iz vsega, kar razne skupine družijo in kar služi naši narodni politiki, sestavimo tam skupni program, ki nas vse veže in ga vsi sprejemamo ter zanj delamo. Ni treba pripominjati, da se slovenski katoličani nočemo zabubiti v lastno lupino, da nismo vase zagledani zapečkarji, ampak smo sposobni gledati čez lastni prag, prevzeti moralno in politično odgovornost za svoja stališča, hkrati pa biti dostopni in odprti za iskreno plodno sodelovanje z vsemi demokratičnimi Slovenci drugačnega svetovnega nazora. Nismo integralisti, ker svojih načel ne vsiljujemo drugim; nismo klerikalci, ker ne izkoriščamo Cerkev v politične namene. Če bi hotel kdo po vsem, kar smo izpovedali, še igrati na to zastarelo karto proti nam, bi delal v slabi veri.

Slovenski katoličani se torej želimo tudi v politiki ujeti na valovno dolžino sodobnega pokoncilskega duha ter poskrbeti, da ne bo šel brez koristi mimo slovenske narodne skupnosti, za katero smo sodogovorni. Naj nas vse prevzame goreči ogenj navdušenja za novo delo, ne kot šop slame, ki se vname in zgori, ampak kot večni plamen, ki nikdar ne ugasne.

Inž. Janko Košir

Gostovanje Šentjakobskega gledališča iz Ljubljane

Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane je v soboto in nedeljo gostovalo v Finžgarjevem domu na Opčinah, v Marijinem domu v Rojanu in v kino dvorani v Bazovici s spevoigro Antona Medveda »Rendez-vous«. Šentjakobsko gledališče je nedvomno najboljšo polpoklicno slovensko gledališče.

Programske smernice Slovenskega ljudskega gibanja

Slovensko ljudsko gibanje (SLG) zbira krščansko misleče pripadnike slovenske narodne manjšine ter skrbi za reševanje naših političnih, narodnostnih, kulturnih, socialnih in gospodarskih potreb v luči občeločloveških in krščanskih načel.

Pri svojem delu izhaja iz dveh smernic, ki sta prišli do izraza tudi na II. vaticanskem koncilu: 1. da morajo katoličani posegati v javno življenje kot vsi ostali državljani in še zato, ker so katoličani odgovorni za pospeševanje idealov ustavne države, svobode, pravične socialno urejene družbe in mednarodnega reda, slonečega na miru. To delo naj opravljajo samostojno in brez cerkvene roke nad sabo, kar jim nalaga še posebno odgovornost; 2. da smo Slovenci v Italiji narodna manjšina, ki ima pravico do obstoja, ohranitve, razvoja ter stikov z matičnim narodom in da je država v smislu okrožnice papeža Janeza XXIII. Pacem in terris dolžna z dejanji podpirati naš razvoj, spoštovati naše pravice, prispevati k dvigu našega jezika, kulture, navad in običajev, gospodarskih virov in gospodarske pobude.

Ker lahko v italijanskem političnem redu, slonečem na strankah, kot katoličani in kot Slovenci neposredno branimo svojo samobitnost in osebitost le če imamo lastno politično organizacijo, ki nas zastopa in predstavlja, in ker lahko kot katoličani najbolje opravljamo svojstveno politično dolžnost in poslanstvo le v lastni, samostojni krščansko usmerjeni organizirani skupini, nam je neobhodno potrebno SLG. Podlaga za njegovo delovanje je idejno in strokovno-politično izobraževanje članov, da bodo podkovani za samostojno delo. SLG si pridržuje načelno pravico do samostojnega delovanja na vseh področjih. Po dogovoru z drugimi slovenskimi demokratičnimi strankami ali skupinami pa lahko znaten del tega delovanja opravlja skupno z njimi v okviru Slovenske skupnosti. SLG v polni meri podpira Slovensko skupnost ter želi, da bi se njen statut na podlagi dosedanjih izkušenj sporazumno z ostalimi sodelujočimi skupinami izboljšal.

SLG ni katoliška stranka, ampak stranka katoličanov, ki se pri svojem programu navdihuje s splošnimi človeškimi načeli v skladu s krščanskim naukom. Je široko in iskreno odprta do drugih skupin in je za sodelovanje z drugače mislečimi ali vsaj za dialog s tistimi, ki ne morejo biti z njo tesneje povezani zaradi svojega prepričanja ali narodnosti. Odločno odklanja klerikalizem, ki uporablja Cerkev v politične namene, ter integralizem, ki vsiljuje svoje mnenje drugim.

DELO ZA OBSTOJ IN RAZVOJ MANJSINE

Ker moramo Slovenci kot narodna manjšina voditi stvarno politiko, je SLG trdno uverjeno, da je za dosego naših pravic potrebna žilava borba, jasna in daljnovidna politična linija, ki se ne bo izražala v bleščečih krilatcah, ampak otipljivih dejanjih za Slovence. Veseli smo, da je iz različnih vzrokov in ne najzadnje zaradi velike prizadevnosti slovenskih demokratičnih skupin, novega mišljenja v nekaterih italijanskih katoliških strujah in dobrega sosedstva med Italijo in našim matičnim narodom onstran meje nastalo novo, za slovensko narodno manjšino ugodnejše ozračje.

Ta razvoj moramo pospeševati in v sedanjem položaju omogočiti delo tistim krogom v Krščanski demokraciji in levi sredini, ki so pripravljene, da v okviru danih možnosti vodijo pozitivno politiko do Slovencev. Jalova opozicija bi nas gotovo pritrjala v izolacijo in hiranje, dokler se ne bi narodnostno zadušili. Kakor torej po eni strani zagovarjamo potrebo po lastnem političnem zastopstvu in narodnem predstavnstvu, tako po drugi strani odklanjamo brezključno opozicijo, katera je za narodno manjšino, ki se mora zanašati le na lastne sile, gotovo najbolj neprimerno in neustrezno borbena sredstvo, čeprav utegne opozicija v demokratični družbi imeti večkrat važno vlogo in je v spremenjenih okoliščinah ne izključujemo.

Delo za narodni obstoj in razvoj slovenske manjšine ostane glavna točka našega političnega programa vse do tlej, dokler ne bo zajamčeno naše samobitno življenje na osnovi naravnega prava, človeških pravic, italijanske ustave, mednarodnih dogovorov ter okrožnice Pacem in terris. SLG deluje samo na Tržaškem, a ta načela veljajo za vse Slovence v Italiji od Trsta preko Gorice in Slovenske Benečije do Kanalske doline. Ko bo to zagotovljeno, bomo lažje z večjo zavze-

lostjo sodelovali pri reševanju skupnih vprašanj političnega, gospodarskega in socialnega značaja širšega okolja, v katerem živimo, saj nečemo samo prejemati od njega, ampak mu želimo tudi dajati v okviru svojih možnosti.

Naših neurejenih razmer so zvečine krivi drugi, narodne mladosti in nezavednosti pa smo krivi tudi sami. Ne moremo pričakovati od italijanskih sodržavljanov, da bi nam oni vivali narodno zavest. Za našo narodno usodo smo vsaj v tem pogledu v prvi vrsti odgovorni mi.

ZA UREDITEV PERECHIH ZAHTEV

V širši program SLG spada vrsta političnih, šolskih, jezikovnih, kulturnih, gospodarskih, socialnih, upravnih, sodnih, športnih in drugih zadev, ki čakajo na ureditev delno v krajevnih ustanovah, v glavnem pa z državnimi in deželnimi zakoni. Imamo svoje šole, časopise, radijsko postajo v slovenskem jeziku, a ne vedno v slovenskem duhu, lahko zasebno govorimo slovensko, imamo slovensko bogoslužje, mnogo pa še manjka. Na sodišču in v uradih ne smemo govoriti slovensko. V državni in drugi javni upravi ni zadostnega števila slovenskih uradnikov. Ni še potrebnih slovenskih napisov za imena krajev, cest in ulic. Ni še povrnjena velika kulturna in gospodarska škoda, katero nam je naredil fašizem z razpustom in zaplenbo gospodarskih in kreditnih ustanov ter odvzemom kulturnega bogastva. Obstoječa delna materialna poprava škoda nas katoliških Slovencev nikakor ne zadovoljuje. Nismo še enakopravni na vseh področjih, nimamo prepotrebni strokovnih šol in šolskih knjig; naše kulturne, dobrodelne in športne organizacije šele zadnje čase dobivajo stvarno podporo, kar je gotovo lep napredek. Poudariti pa moramo pomanjkanje sredstev za založniško delovanje, niso še spremenjeni poitalijanski priimki in italijanska imena, ki jih je vsilil fašizem slovenskim krajem in vsem, slovenska manjšina v Italiji še ni dovolj priznana in upoštevana kot samostojni nosilec, to je subjekt pripadajočih pravic in dolžnosti.

SLG dviga zastavo narodnoohranjevalnega dela in hoče buditi narodno zavest v ogroženih ali premalo zavednih Slovenceh. Zavednost ni samo narodna, ampak tudi krščanska dolžnost slehernega Slovenca. Trdno gospodarstvo je podlaga obstoja in napredka naše narodne skupnosti. Poiskati je treba vsa sredstva za ohranitev zemlje, kmečkih gospodarstev, obrtnih in malih industrijskih obratov. Zavedati se moramo, da črpamo življenjski sok iz zemlje. Prav tako pa moramo vedeti, da je tu premalo zemlje za vse Slovence in še to nam industrijski razvoj trga iz rok. Zato je treba najti primerna sredstva, prijeme in pota za ohranjanje narodne zavesti in krščanskega prepričanja med slovenskimi delavci, obrtniki, uradniki, trgovci in drugimi, ki ne živimo več strnjeno, ampak pomešani med drugimi.

SOCIALNI PROGRAM SLG

SLG stopa pred javnost z odprtim, naprednim in modernim socialnim programom. Bori se zlasti za malega človeka, delavca, kmeta, obrtnika, malega trgovca, razumnika. Naše srce je na strani delovnega ljudstva, iz katerega smo izšli. Slovenski delavec naj čuti v naši organizaciji svoj dom in zaščito. Njeno prizadevanje je usmerjeno v boj za pravične in primerne plače, za strokovno izobrazbo mladih slovenskih delavcev, za pomoč v sindikalnih zadevah, za socialno-sindikalno zaščito hišnih pomočnic, kakor tudi trgovskih uslužbencev, ki jih ponekod vse preveč izkoriščajo. Priboriti moramo sredstva za organiziranje prostega časa delavca, obrtniške in kmečke mladine. Država naj s svojo kmetijsko politiko omogoči, da kmet ne bo dobil vrnjenege le kapitala, ki ga je vložil v zemljo, ampak da bo z izkupičkom za svoje pridelke tudi plačan za svoje delo kakor je plačan industrijski delavec. Le tako bo mogoče preprečiti beg z zemlje.

Slovenski mladini naj se omogoči študij na vseh stopnjah, slovenskim razumnikom pa dostop v javne službe, kjer naj jim bo dosegljiva kariera po sposobnosti, da ne bodo prikrajšani zaradi pripadnosti k slovenskemu narodu. Razumniki, ki že nad 20 let delujejo med nami, naj že vendar dobijo državljanstvo.

V našo sredo vabimo vse Slovence širokih in modernih pogledov s krščansko vnmemo in neumorno voljo za nesebično delo v duhovno in stvarno korist naše narodne skupnosti.

Dr. MARIJAN BAJEC

Tišoč štiristo let na svoji zemlji

Letos bo poteklo 1400 let (568 po Kr. r.), odkar so naši predniki prišli v te kraje kot skrajni rovak mogočnega slovenske reke, ki se je zaradi pritiska sosednih narodov razlila preko Karpatov, Panonije do Vipave in Soče pa še čez preko sončnih Brd do furlanske nižine in sinjega Jadrana.

Bili smo prav Slovenci tisti rovak, ki smo prodrli za vzhajajočim soncem najdalje na zapad Evrope. Nismo prišli kot hlapci nikogar in tudi za naselitev nismo nikogar prosili dovoljenja. Dovolj samozavestni smo bili, da se nismo nikogar ball in pred nikomur klanjali.

Res je, v teku 1400 let bivanja na tej zemlji smo doživeli marsikatero bridko uro, a malodušje nas ni strlo. Večkrat je bil na kocki naš narodni obstoj in večkrat so naduti sosedji že kockali, komu naj pripade naša gruda, pa smo vendar obstali, kajti rešila ga je vsekar neuničljiva vera naših prednikov do življenja.

Sedanja doba morda ni ravno najbolj naklonjena obstoju majhnih narodov kot je naš slovenski. Danes obstaja težnja po združevanju, po uveljavljanju močnih, po prilagoditvi malih skupnosti k velikim. Toda nas ta težnja ne plaši. Cutimo, da imamo tudi mi še marsikaj povedati drugim, da je v zboru narodov potreben tudi naš glas, v sklopu raznih kultur tudi naša slovenska. Nosilci hočemo biti načina življenja, ki gradi svoje verske, kulturne, družabne in gospodarske vrednote v miru in svobodi ter se oplaja v ljubezni do Boga, do svojega naroda in jezika, do sočloveka in človeštva sploh, kajti ena družina smo, ki imamo skupnega Očeta v nebesih in smo zato bratje in sestre med seboj.

Ma-ud

Razgovor o gospodarskih problemih

Kot pred kratkim v Slomškovem domu v Bazovici tako je bil v petek, 8. marca zvečer v dvorani prosvetnega društva »Igo Gruden« v Nabržini razgovor o aktualnih gospodarskih problemih. Podoben razgovor je bil nato v ponedeljek še v zgonski občinski dvorani.

Beseda o nekaterih naših perečih zadevah

PROBLEMI KMECKEGA SVETA

Svet je danes v času ogromne revolucije, katere nositelj sta znanost in tehnika. To dvojje ustvarja povsem nove življenjske pogoje ter pospešuje razvoj in civilizacijo po vsem svetu. Ta ritem industrializacije in splošnega napredka je opaziti predvsem pri nas; na lastni koži pa ga občuti naš kmečki človek. Njemu je industrializacija prinesla bridko razlaščenje, saj so mu razlastili več zemlje v teh povojnih letih kot pa prej v stoletjih in stoletjih. Proti razlaščenju so naše organizacije napravile, kar je bilo v njihovih močeh; a razlastitveni dekreti pridejo in vse kričanje je brezuspešno.

A treba je ugotoviti in obsoditi še neki drug moment: naš lastnik večkrat komaj čaka, da svojo zemljo proda. Vsak nedeljski izletnik opazi, koliko zemlje prodajo naši ljudje na kraški planoti, in to skoraj vedno mešanom italijanskega porekla, ki si potem tam gradijo hiše ali vikend hišice.

Poleg tega naši ljudje večkrat zemljo zanemarjajo, je ne obdelujejo. Ko zremo za razlaščenje in prodajanje naše zemlje, nam res ne more biti prijetno pri srcu. Zakaj tako radi prodajamo svojo zemljo? Zakaj mladi nočemo več obdelovati zemlje? Zakaj je toliko mladih vrglo puško v koruzo, češ da kmečki poklic nima bodočnosti in da je zato najbolje zemljo prodati prvemu, ki se pojavi z denarji v rokah? Zakaj nočemo razumeti, da je kljub napredku znanosti in tehnike zemlja še vedno največji in najbolj gotov vir preživljanja in blagostanja? Delavec je lahko čez noč, ob najmanjši gospodarski krizi, povsem na cesti, brez vsakega dohodka in brez kruha. Obdelovalec zemlje je gotov, da ga bo zemlja preživljala, če že ne oblačila.

Naša kmečka mladina se mora vrniti na zemljo in jo obdelovati. V ta namen mora svoje obdelovalne naprave čim bolj mehanizirati, tako kot to zahteva današnji čas in napredek, da se ne bo brez potrebe mučila ob zastarelem orodju. Treba ji je mogočiti nakup vseh potrebnih obdelovalnih strojev, in to proti posojilu v zelo majhnih obrestih. Oblasti naj tu priskočijo na pomoč, predvsem dežela mora

Dolžnost političnega življenja

Katoličan mora biti odprt do tega sveta in njegovega življenja, ker v njem živi. Del tega življenja je tudi politika ali bolje politično delovanje.

Mislím, da je danes odnos javnega mnenja do političnega dela bolj pozitiven in konstruktiven kot pred leti. Vendar še vedno ni povsem izginilo mnenje, po katerem je politika nekaj nepoštenega, v katero je najbolje ne se vmešavati, ampak jo prepustiti komur koli.

Razlog za tako gledanje na politiko je nepoznanje njene narave kot sredstva za pospeševanje in usreščevanje občje blaginje. Za občjo blaginjo pa morajo vsi po svojih močeh skrbeti.

Kot katoličani smo dolžni politično delovati tudi zaradi tega, ker smo odgovorni za politično usmerjenost svojih sodržavljanov-sorojakov, kajti političnih vrednot ne smemo ohranjati samo za te, ampak jih moramo posredovati tudi drugim s primerno politično vzgojo. Konkretno: ni dovolj, da ljudi prepričujemo samo z volilnimi argumenti in jih trgamo od marksistično pojmovane politične akcije. Takšen način delovanja lahko rodi tudi trenutne uspehe, toda na dolgo roko se lahko izkažejo kot Pirova zmaga.

S politično vzgojo moramo doseči, da bodo naši ljudje tudi demokratično mislili, delovali in seveda potem tudi logično, demokratično volili.

Da ta cilj — ki mora biti po mojem eden od temeljev našega političnega delovanja — dosežemo, moramo ustvariti organično povezavo med politično organizacijo ter njenimi člani in somišljeniki.

Kakor je Slovenska skupnost krovná predstavniška organizacija samostojnih političnih skupin, tako bi SLG moralo biti neke vrste politično-socialna glasnica katoliških društev in organizacij, ki

na svojem področju samostojno delujejo.

* * *

Na ta način se odgovorno politično udeležujemo in tako nudimo načelno-politično alternativno drugim političnim silam med našimi rojaki.

Skrbeti moramo ne samo za narodno zavednost, marveč tudi za kulturni in politični dvig splošnih življenjskih razmer rojakov.

Pri tem moramo stvarno upoštevati neizpodbitno dejstvo, da je v teku globoka sprememba socialno-gospodarski strukturi slovenskega prebivalstva, povezaná z nezadržno industrializacijo.

Spričo navedenih razlogov in potreb naj SLG svojo politično akcijo in program uravna v duhu koncila, dialoga, odprtosti do vseh rojakov in sodržavljanov, ki so pripravljene z enako vnmemo in iskrenostjo delovati za skupni blagor. Prisluhne naj tudi spoznanjem, mnenjem in kritikam notranje opozicije, ki tudi lahko izvala koristno vlogo.

Dr. LOJZE TUŠK

Nova številka revije „Most“

Pred kratkim je izšla 16. številka revije Most. Objavljena sta dva eseja: Današnji slovenski položaj in perspektive za bodočnost (Toussaint Hočevar) in Dialog in Slovenci (Aleš Lokar). Literaturo so prispevali: Fulvio Tomizza (Peti letni čas), Aleksander Peršolja (Pesmi), Ivan Mrak (Dopisovanje s Krištofom) in Stanko Janežič (Nočemo vojne). Boris Podreka poroča o razstavi Arte viva. Vladimir Vremec objavlja članek Koroški Slovenci v slepi ulici, Bogdan Berdon pa Kdo dejansko predstavlja slovensko manjšino. V tej številki najdemo še naslednje feljtone: Ali je kaj za stvarmi ali ni ničesar (M. R.), Kakor je narejen Strnišev Samorog (Lev Detela), Slovenistika v Padovi (Martin Jevnikar), Domači paberki (Čič), Anketa o našem tisku in Pismo (Bogdan Berdon).

imeti to nalogo. Obenem pa je treba priznati, da je nekaj zakonov, ki predvidevajo razne ugodnosti in olajšave v tem smislu.

To vsestransko pomoč je treba nuditi predvsem kmečki mladini, da bo spet dobila zaupanje v bodočnost kmečkega stanu, da bo ljubila svojo grudo, da ne bo bežala od nje, je ne bo prodajala lahko-miselno. Treba ji je omogočiti, da bo postala kot napreden gospodar nosilec boljše bodočnosti; kmetijstvo je treba tako modernizirati, da bo kmet iz ubogega kmetiča kot je bil doslej, postal neke vrste obrtnik ali industrialec svoje zemlje, da bo z najboljšim in najmodernejšim orodjem čim več izčrpal iz svoje grude. V tem smislu je treba kmečki mladini nuditi čim več stanovske izobrazbe ter splošne kulture, tako da se bo vsak počutil srečnega in upoštevanja vrednega človeka in ne delovno živinčce, kot je bil doslej.

NAŠ ODNOS DO MATICNE DOMOVINE

Kot objektivni znaki pripadnosti nekega narodu se štejejo: skupen izvor, zgodovina, jezik itd. Število pripadnikov kake manjšine nikakor ni odločilno za ukrepe glede zaščite s strani večinskega naroda, v katerem manjšina živi. Manjše narodnostne skupine večjih narodov uživajo že iz psiholoških vzrokov večjo zaščito, saj jim daje matični narod občutek varnega zaledja in gotove zaščite. Ta občutek varnega zaledja pri svojem matičnem narodu smo Slovenci, ki nismo marksističnega nazora, doslej pogrešali. Zdi se pa, da se je zdaj nekaj zganilo. Razne okoliščine so pripomogle k odprtju, ki ga je treba vse-kakor pozdraviti in želeči, da se ne bi ustavilo pri današnjem stanju, ampak šlo pogumno naprej.

SLOVENC V ITALIJI

Slovenci, ki živimo v sklopu italijanske republike, bivamo na področju treh pokrajin: tržaške, goriške in videmske. Upravno smo razdeljeni v tri ločene pokrajine. Z ustanovitvijo dežele s posebnim statutom pa se je tudi naš administrativni položaj precej izboljšal, saj smo sedaj v skupnem upravnem organu. S tega vidika je bila torej za nas Slovence ustanovitev

dežele nekaj pozitivnega. Vendar pa ni juridičnega in upravnega stališča še prave enakopravnosti med Slovenci, ki bivajo v treh pokrajinah.

Medtem ko smo namreč tržaški Slovenci prišli pod Italijo leta 1954, na osnovi londonskega memoranduma, so goriški Slovenci italijanski državljani že od leta 1947; najdlje pa so pod italijansko jurisdikcijo beneški Slovenci, ki so že celo stoletje pod Italijo. Tako je torej z zgodovinsko-kronološkega vidika bolj malo povezave med beneškimi in drugimi Slovenci, ki živijo v Italiji.

Nas tržaške Slovence vsaj formalno ščití Memorandum. Goriški Slovenci so nekoliko na slabšem, vendar je njih položaj še kar zadovoljiv (imajo šole, svoje organizacije itd.). Na najslabšem pa so slovenski Beneški Slovenci. O njih je bilo že toliko napisanega, da nima smisla, da se ponavljamo. Ugotoviti je le treba, da je tisto stanje nevzdržno, da so predmet narodnega rododomora, ki je po vseh človeških in božjih zakonih prepovedan. Kolaj naj napravimo? Se da sploh še kaj napraviti? To naj bo stalna skrb našega novega odbora in novoizvoljenega deželnege svetovalca.

Kako je naša manjšina glede svojih pravic daleč za Južnimi Tirolici in francosko narodno manjšino v dolini Aosta, ni treba posebej poudarjati. Z druge strani pa je treba priznati, da je bilo vsaj na Tržaškem v zadnjem času le opaziti nekaj pravnih korakov na bolje, oziroma nekaj močnejših političnih volje s strani italijanskih vladnih strank, ki skušajo vsaj dojeti problemov je še dolga pot, ki bo zahtevala mnogo truda in močne politične volje.

Do omenjenega lahkega preobrata je prišlo prav po zaslugi papeške enciklike »Pacem in terris«, ki se je tako pogumno lotila reševanja problemov narodnih manjšin v luči krščanskih načel. Prvi korak je bil torej storjen, nadaljni zavisijo od razumevanja vladnih strank in od življenjske sile ter iniciative slovenskih političnih voditeljev.

Dr. DRAGO STOKIČ

Fatima, Fatima...

V letu vere smo... In pozabljam, da smo tudi v fatimskem letu. Jubilejne slovesnosti v Fatimi veljajo namreč za eno celo kalendarско leto — od 13. maja 1967, ko je tja poromal sam sveti oče Pavel VI. pa vse do vključno 13. maja 1968, ko bo sklep, zaključek Marijinega jubilejnega leta. Za takrat se predvideva nič manjša množica in slovesnost kakor je bila 13. oktobra lani.

Ni oporekati, če gre kdo iskat na božjo pot tihote, zbranosti izven velikih praznikov, ko ga ne moti gneča. Vendar zbranost za molitev, za duhovno obnovo najdeš laglje doma s spočitim organizmom, v duhovnem branju iz svoje knjižnice in klečeč pred tabernakljem v kaki prazni cerkvi ali kapeli. Če pa hočeš na božjo pot ne samo iz sebičnih prosilnih namer, ampak s plemenitejšim namenom povečati Marijino slavo, tedaj te tja po mojem mnenju kliče nebeska Mati prav za velike praznike, za velike slovesnosti, ko se okrog njenega oltarja nagnete vse polno romarjev. S svojo udeležbo povečaš število Marijinih častilcev hkrati z drugimi in množiš njeno slavo in čast. Sredi velike množice in velike »uradne« slovesnosti ob velikem prazniku se boš tudi bolj vnel v ljubezni do Matere božje, prejel več duhovnega užitka in več milosti in ti bo srečanje s takim dnem ostalo bolj vtisnjeno v srce in um.

In če si ob romanju v daljno deželo pravično poželiš tudi kaj turističnega užitka — kdo ti ga bo zameril? — nimaš boljše prilike kot je dan velike množice iz raznih stanov in krajev. In če te mikajo še lepote pokrajine, ki skozi nje potuješ, nimaš lepše letne dobe za obisk južnih mediteranskih dežel — Španije in Portugalske — kakor je pomlad. Poleti je že vse prežgano. Zato bi bilo romanje v Fatimo prihodnji 13. maj v vseh ozirih vredno svetelke. Kako bi bilo lepo, da bi skupinica Slovencev iz Trsta in Gorice poletela za 13. maj v Fatimo. Takole 30 do 40 oseb... V tem in takih mislih sem potpal tja in se za informacije o »jerpergi«, o urniku in kapelici prikazan, o avtobusih, cenah in podobno. Pa čujte, kaj odgovarjajo: »Čas prijav za prihodnji 13. maj je

kar zdaj. Iz inozemstva imamo že naročila. Ali zdaj ali pa se ni treba niti oglašati več...« In moja drznost je narasla. Rezerviral sem kapelico prikazan za slovensko pobožnost dne 13. maja zvečer ob sedmih in za 14. maja zjutraj ob sedmih. Skupinska pobožnost ima pravico uporabljati kapelico eno celo uro. Rezerviral sem tridnevno prenočišče s hrano v semeniškem zavodu Consolate za štirideset oseb. Za manj kot tri dni niti ne sprejemo; o enoposteljnih sobah ni govora za tak dan, vendar hrana in čistoča brez graje. Čudno! Brž za tem sem zvedel, da na Portugalskem niti ne bi dobil večjih avtobusov kakor za štirideset oseb. Po povratku v Italijo sem zvedel, da se tudi v letalskem prometu prakticirajo na splošno le avioni z zmogljivostjo štirideset oseb. Le kdo je vodil moje misli, da sem že v Fatimi začel registrirati število štirideset pri rezervaciji kapelice in prenočišča? Tudi v Madridu sem na pol rezerviral hotel za eno noč, ko sem zvedel, da je v maju najtežje dobiti tam prenočišče. V Barceloni sem pobral informacije prenočevalne agencije.

Te vrtvice nočijo biti kaka turistična propaganda, pač pa pohleven predlog rojakom na Tržaškem in Goriškem ali od koder koli za romanje v Fatimo z letalom nekako takole:

Dne 10. maja odlet iz Ronk (ki bodo takrat odprte za mednarodni promet), postanek v Lurdu eno noč in en dan; prelet Pirenejskega polotoka do Lizbone in z avtobusom v Fatimo za duhovni program, pa tudi nekaj kroženja z avtobusom po znamenitih krajih; potem večji ogled Lizbone z okolico za en dan in eno noč, obisk Madrida od jutra do večera; v Barceloni dve noči in en dan; povratek v Ronke spet na petek 17. maja proti večeru. Seveda se podrobna organizacija izroči določeni potovalni agenciji (dejansko agenciji I.O.T. v Gorici), če se čimprej oglasi kaj interesentov.

Uprava Katoliškega glasa bo zato rada sprejemala morebitne prijave, ki bi mogle dati pogum, da organiziramo zares.

Stanko Žerjal

Nabirka rabljenih predmetov

Prva skupna akcija goriške mladine v okviru socialne kampanje »Ljudje kakor mi« bo »bidonville«, nabirka starih in obrabljenih predmetov, ki leže odveč po goriških domovih. Vršila se bo 15., 16. in 17. marca. Italijanska mladina bo pobirala po mestu, Slovenci, skavti in slovenska šolska mladina pa v Podgori, Standeržu in Sovodnjah.

Hodili bomo v skupinah (na rokavih bomo imeli napise »Abbé Pierre«) in odnašali vse predmete na zbirališča, ki bodo sredi vasi ali župnij. Tovornjaki bodo nato odvažali vse blago na zbirna mesta nabirke, ki bodo na goriški postaji, v našem semenišču in na Solkanski cesti.

Nabirali bomo vse predmete, ki so bili omenjeni na letakih, ki ste jih v tem tednu dobili pri maši ali so vam jih prinesli na dom. Seveda, če bo kdo želel darovati za nabirko še kaj bolj dragocnega, bomo to sprejeli še z večjo hvaležnostjo. Namen nabirke je ta, da se prebivalstvo spomni, da je na svetu dve tretjini ljudi podhranjenih. Izkupiček bo služil v pomoč res potrebnim družinam v Gorici, če pa bo še kaj ostalo, bo šlo za lačne po svetu.

Zelo nam bo koristilo, če boste že naprej pripravili, kar mislite dati, še bolj pa, če sporočite svoj naslov bodisi svojemu župniku ali v Standeržu kakemu skavtu, v Sovodnjah Brunu Tomsiču ali dr. Silvanu Kerševanu, v Gorici pa se zglasite na skavtskem sedežu, vialo XX. settembre 85. Slovenska mladina je namreč prevzela precej širok predel za nabirko in bo težko vso akcijo izvedla v treh dneh. V soboto zjutraj bomo pobirali v Standeržu, popoldne v Sovodnjah, v nedeljo v Podgori, tam verjetno v sodelovanju z italijansko mladino.

Seveda se zna zgoditi, da se bo zadeva še malo zavlekla. Če bomo utegnili, bomo šli mi pobirati tudi po slovenskih hišah v mestu, ako se bodo prijavi. Pričakujte nas torej! Iznebite se nekoristnih predmetov in hkrati pomagajte vzbuditi današnjemu prebivalcu Gorice in nje okolice socialni čut za bližnjega. S tem boste pripomogli, da bo tudi Gorica doživela dneve Gospodovega obiskanja, saj je bil Kristus tisti, ki je zatrdil: »Kar koli ste storili najmanjšemu teh bratov, ste meni storili!«

Peter Špacapan

JOSEFINE STEGBAUER 56
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezd...?“

Marjetica je svojo bodočo rednico sprejela s krasnim šopkom belih narcis.

»Saj me boste še razvadili,« je dejala gospa Thorn tihote. Gretica se je zamislila. Dobro je vedela, da ima ona narcise rada, a še nikoli ji ni za svoj denar kupila kakih rož. Bridko je občutila v srcu, da je tako malo hvaležnosti pokazala.

K sreči pa ji Joahim Pöll ni pustil časa za take samoobtožbe. Svoje goste je v živahnem razgovoru peljal v cirkus in sicer na jahališče. Tam je bilo vse živahno. Cirkuski jahalci so se vadili za večerni nastop. Na trapezu se je v vrstolomni igri gugala Alma del Vares. Pod kupolo, na kateri je bil trapez pritrjen, je bila razprostrta močna mreža, ki naj bi pri morebitni nesreči omilila padec in zavarovala igralko. Odkar se je Marjeti-

čina mati pri podobni vaji smrtno ponesrečila, so tudi pri vajah vedno napeli to mrežo. Spet drugod so vadili klovni in žonglerji.

Nekaj časa so si ogledovali živahno cirkusko življenje, potem pa je Joahim Pöll ukazal konjarju, naj pripelje njegovega žrebca. Najprej je on sam prejahal na njem svojo točko, potem ga je smela zajahati Gretica. Vsa blažena je bila pri tem.

Joahim Pöll je hotel voditi konja za povodec, toda Gretica mu je smejoč se branila: »Kar pustite, saj se ne bo nič zgodilo.«

Gospa Thorn ni še nikoli, razen tistih par trenutkov v Dernburgu, videla Gretice na konju. Zato jo je bilo strah.

»Otrok, za božjo voljo, glej, da boš previdna.«

»Le nič strahu, mamica!« Zrebec je nemirno stopical. Čutil je tujega človeka na sebi. Joahim Pöll ga je trepljal po vratu in miril: »Le priden bodi, Hektor!« Ostal je sredi arene z jahalnimi bičem v roki. Pa kmalu je videl, da je vsaka skrb odveč. Gretica je trdno sedela v sedlu. Pa

VEČERI ZA STARŠE

v ulici Donizetti 3 - v prvem nadstropju
ob sredah in petkih: 20. 3., 22. 3., 27. 3., 29. 3.

Predavatelj: zdravnik dr. Rafko Dolhar, učitelj Anton Kostnappfel, psiholog dr. Danilo Sedmak, prof. Egidij Košuta
Govorili bodo

O DRUŽINI V SODOBNEM ČASU

Vabimo predvsem mlajše zakonce, ki čutijo težo odgovornosti za vzgojo otrok.

Tržaška Marijina družba v ul. Risorta 3

Duhovne vaje bodo letos pred veliko nočjo, ker se bodo potem začela obnovenjena dela v Marijinem domu. Začele se bodo na praznik sv. Jožefa, 19. marca ob 17.30 popoldne in se zaključile v nedeljo, 24. marca. Govori bodo zjutraj ob 6.30 in popoldne ob 17.30 vsak dan. Vabimo tudi druga dekleta in žene, da pridejo h govorom.

Na pustno nedeljo se je sedanja dvorana zadnjikrat napolnila do zadnjega kotička. Veseloigra »Jurčki« je vse spravila v dobro voljo. Bogat srečolov je vabil gledalce, da so hitro pokupili vse listke. Gospa Stana Oficija je igralke odlično pripravila, da so dobro igrale in so nastopile v lepih oblekah. S svojo požrtvovalnostjo in vztrajnostjo je pripravila nešteto iger v sedanjih dvoranah. Prepričani smo, da bo tudi v novem Marijinem domu skrbela za lepe predstave.

Po vseh odobrenjih svetne in cerkvene

Učenke gospodinjstva tečaja pri šolskih sestrah v Trstu, ul. delle Docce 34 vljudno vabijo

NA SKLEPNO PRIREDITEV

s sledečim sporedom:

- 15. marca 1968 ob 9^h zjutraj otvoritev razstave ročnih del in kuhinjskih izdelkov, ki bo odprta do 14. ure 16. marca;
- 17. marca ob 17. uri igra

V ŽRTVI DO ZMAGE

K številnemu obisku vabijo

TECAJNICE

oblasti se bodo dela za novi Marijin dom začela v prvih dneh meseca aprila. Trajala bodo približno eno leto. Pričakujemo, da bodo vsi Slovenci v Trstu, zlasti v sredini mesta, razumeli veliki pomen tega Doma in bodo s svojimi prispevki pripomogli, da bodo vse stroške kmalu krili.

Jože Prešeren

Bazovica

Jože Marc — Froncov — 90 letnik. Dne 12. marca je naš cerkveni starešina dosegel častljivo obletnico: 90-letnico rojstva. Tega se vsi iskreno veselimo in mu od srca čestitamo. Z veseljem smo zvedeli, da mu je poslal čestitke in voščila sam škofov vikar dr. Lojze Škerl. Naš slavljence se je v svojem dolgem življenju udeleževal v vsem vaškem življenju: pri kulturi kot dober bas pri zboru, pri gospodarstvu v posojilnici, pri zavarovalnici goveje živine, pri konzumnem društvu. Se

tudi žrebec je kmalu začutil, da ga vodi sigurna roka in je pohlevno drobencjal po pesku.

»Poglej, mamica!« je zaklicala čez čas Gretica. Tudi nekateri cirkuski igralci in nastavljeni so obstali pri svojem opravilu in radovedno opazovali drzno deklico.

Gretica je pognala konje v tek in nazadnje v skok, vedno hitreje, dokler ni že skoro ležala na žrebčevem vratu. Gospa Thorn je kar trepetala od strahu. Se le ko je videla, kako Joahim Pöll, ki se vendar razume na konje in jahanje, tako mirno stoji sredi arene, se je tudi ona vsaj za silo pomirila. Gretica je začela konja ustavljanje. Ko je že mirno tek, je zaklicala: »Pozor, gospod Pöll! In nobenih skrbi!« Komaj je izrekla te besede, že je stala pokonci v sedlu in galopirala okrog tekaljšča. Potlej se je zasukala na konju in spet tako, s hrbtom proti smeri, drvela okrog tekaljšča. Pa se je spet zaobrnila, sedla konju skoro za vrat. V tem hipu se je konj dvignil na zadnje noge — in se ustavil. Gretica je z raznetim obrazom razjahala.

vedno zelo veliko čita. Odlikuje se po pristnem krščanskem mišljenju in narodni zavesti. Prav zato ga je župnija imela za svojega dolgoletnega ključarja. Njegove mu veselju, kakor veselju vseh njegovih dragih sorodnikov se vsi farani iskreno pridružimo in voščimo vse dobro.

8. marec — dan žena — so številne naše žene praznovale 9. marca, v soboto. Zakaj v soboto in ne v petek, nam ni znano. Dejstvo je, da so s tem spoštovala post na petek. Cerkev toplo naroča kristjanom spoštovanje dneva, ki je bil in je dan našega odrešenja. Naroča vzdržek mesnih jedi, dobra dela v prid lačnim, potrebnim, bolnikom, molitev in delo za lastno posvečenje v duhu Jezusove zapovedi: Delajte pokoro! Naj žene ne pozabijo, da je Jezus prvi dvignil ženo iz sužnosti in višino božjega otroka in jo izenačil z mozem. Pri njem je dostojanstvo žene zavarovano. Daleč od njega žena spet pade v suženjstvo strasti in izkoriščanja.

Josip Vidmar v Trstu

V ponedeljek je govoril v mali dvorani Kulturnega doma predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar o temi »Iz slovenske nacionalne problematike«. Predavanje je organiziral SAK Jadran. Poslušalci so z zanimanjem sledili izvajanjem uglednega predavatelja, ki je govoril o za nas vse aktualni temi.

Identificiran okostnjak

Policijske oblasti so po natančni preiskavi identificirale okostnjak, ki sta ga prejšnje teden odkrili dve Ricmanjki v gozdliču pod Ključem. Na podlagi zobne protize so policijski izvedenci ugotovili, da gre za Sergija Zaccaria, ki se je rodil pred 37 leti v Miljah, stanoval pa je v Števerjanu, od koder je izginil pred dvema letoma. Vzrokov smrti še niso dognali.

Drugo zasedanje holandskega pastoralnega sveta

Drugo zasedanje holandskega pastoralnega sveta bo letos meseca aprila. Na njem bodo razpravljali o temi: Misijon, razvoj in mir. V začetku del bo skupščina preučila predelano poročilo o pojmovanju in praksi cerkvene avtoritete, ki je predstavljalo temo študija prvega zasedanja, ki je bilo v Noordwijkerhoutu od 3. do 5. januarja. To poročilo, ki ga je izdelala posebna komisija, so delegati po odkriti in vedri debati ocenili kot nezadostno in ga vrnili v nadaljnjo preučitev komisiji, v katero so poklicali večje število novih članov.

»Sem mislil, da je ta otrok hčerka moje sestre Kornelije, ko ji je tako podobna.« si je dejal Joahim Pöll. Ne, to ni mogoče; zakaj ni si mogel predstavljati, da bi tiha in boječa Kornelija le enkrat samkrat dovolila otroku, da bi tako drzno jahal. Za trenutek ga je obšla ista misel, kot že pred meseci Melanijo: »Zgleda, da je že nastopila kdaj v cirkusu.«

»Zdaj pa dovolj!« je medtem zaklicala gospa Thorn in stopila med Joahima in Gretico. Od strahu je bila še zdaj vsa bleda.

V tem je pristopil k njim neznan gospod: »Halo, Carotti! Si staknil novo umetnico v jahanju za naš cirkus? Takoj sprejmem! Ta deklica ima talent! Nekaj tednov vaje, pa bo lahko nastopila v največjem cirkusu! Če hočeš, bom kar jaz govoril z direktorjem!«

»Gospod Steinfeld,« je predstavil Joahim prišleca in tako pretrgal njegovo ponudbo. »Njegova skrb je, da ostane cirkus na vedno isti umetniški višini.«

»Ne, dragi Steinfeld,« se je nato obrnil k njemu. »Iz te moke ne bo kruha. To ni nikaka cirkuska igralka, temveč bodoča

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 17. do 23. marca 1968

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Duhovniški poklic, debata. 21.00 Neverjetni gospod van Meergeren. 22.10 Sportne vesti. — Drugi: 18.00 Komedija zmešnjav, drama W. Shakespeara. 21.15 Incident na meji, tv film.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Mina, film. — Drugi: 21.15 Sprint. 22.00 Gospodarski obzorik.

Torek: Prvi: 18.45 Verski problemi. 21.00 Grenka Sicilija, Pirandello. 22.30 Iz prazgodovine. — Drugi: 21.15 Potopitev ladje Indianapolis, drama.

Sreda: Prvi: 21.00 Almanah. 22.00 Sport ob sredah. — Drugi: 21.15 Udar na Kreti, film.

Četrtek: Prvi: 21.00 Spoštovana ženska, C. Goldoni. — Drugi: 21.15 Gor-dol, pester program. 22.30 Gledališka kronika.

Petek: Prvi: 21.00 TV 7. 22.00 Upanje za Charlija, serijski film. — Drugi: 21.15 Otok zakladov, nadaljevanje. 22.15 Iz sveta znanosti.

Sobota: Prvi: 19.35 Duhovna misel za nedeljo. 21.00 Vesela vdova, opereta. 22.15 Od And do Himalaje, serijska oddaja. — Drugi: 21.15 Televizijska preiskuje. 22.30 Cavour, življenje, nadaljevanje.

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 17. do 23. marca 1968

Nedelja: 9.35 Dobro nedeljo voščimo z Beneškimi fanti. 10.45 Vijavaja-ringaraja - ponovitev. 11.30 Milo za drago - Stan in Olio - am. film do 12.00. 14.15 Rokomet za ženske - Jugoslavija: Nizozemska. 15.15 Rokomet Partizan (Belovar): Dukla (Praga). 16.35 Mednarodno tkmovanje v alpskih disciplinah na Jahorini - oddaja TV Sarajevo. 17.55 Morski svetilnik - angleški dokumentarni film iz cikla Clovek s filmsko kamero. 19.10 Gora skrivnosti - serijski film. 19.40 Prinčeve norčije - filmska burleska.

Ponedeljek: 18.30 Poklici v prometu - oddaja iz cikla Poklicno usmerjanje. 19.40 Vokalno instrumentalni solisti.

Torek: 18.20 Kolesarska dirka Milano - Sanremo, prenos. 19.00 Med smučarskimi veterani. 19.15 Svet na zaslonu.

Sreda: 17.15 Zdravnik v hiši - lutkovna zgodba iz serije Kljukčkeve dogodivščine. 21.35 Belfegor - francoski serijski film.

Četrtek: 18.20 Akademski pevski zbor T. Tomšič - oddaja iz cikla Naši zbori. 20.35 Od Ljubljane do Snežnika.

Petek: 17.30 Moj prijatelj Flicka - serijski film. 19.05 Tuj kulturni film. 19.35 Niso samo rože rdeče - III. oddaja. 22.25 Koncert resne glasbe.

Sobota: 19.20 Naš globus - zanimivosti v svetu. 21.50 Poslednji Viking - film iz serije Bonanza.

VATIKANSKI RADIO V SLOVENŠČINI

Na k.v. 48,47, 41,38 in na s.v. 196 m: v ponedeljek in petek ob 21.30; v torek, četrtek in soboto ob 18.15.

Na k.v. 41,38, 31,10 in na s.v. 196 m: v nedeljo ob 11.50.

Naslov: Radio Vaticana, Via Conciliazione - Slovenske oddaje - Vaticano.

NARODNOZABAVNI ANSAMBEL

ROKOVNJACI

s humoristično skupino iz Ljubljane bo nastopil 23. marca na Opčinah v Finžgarjevem domu ob 20.30, 24. marca v Bazovici ob 17. in v Dolini ob 20. uri.

Lepo vabljen!

nadzornica moje Marjetice.«

»Ah, tako! Skoda, zares škoda! Kako je jahala! Vsak čas se lahko oglasite, gospodična mala,« se je obrnil h Gretici. »Kar pridite, takoj vas bom sprejel. Kakor sem že rekel: le nekaj tednov vaje pa boste izvrstna umetnica v jahanju!« »Ze prav, dragi Steinfeld!« Joahim Pöll ga je prijateljsko potrepal po ramenu. »Tokrat ne bo nič. Pač smola.«

Ko je Steinfeld odšel, je Joahim še menil k ostalim: »Zgovorena, dober človek! V svoji skrbi je prvovrsten. Njegovi programi so najboljši.«

Gretica je poslušala te razgovore in obšel jo je ponos. Kako ne? Saj je sama šlala, da bi jo takoj sprejeli v cirkusu, če bi hotela. In samo nekaj tednov vaje, pa bi že lahko nastopala. Vselej, kadar je sedla na konja, se je v njej oglasila kaplja krvi njene prababice. Ni čuda, da si je zato tudi besede Steinfelda dobro zapomnila. Pri odhodu je hvaležno vprašala: »Gospod Pöll! Ker ste mi napravili tako veselje, bi vam to rada vrnila. Morda bi vam smela enkrat na violino kaj zaigrati?«

(se nadaljuje)

